

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РІВНІ РЕГІОНУ

Васильєва Т. А.

кандидат економічних наук, доцент

Грищенко О. С.

магістрант кафедри менеджменту Української академії банківської справи НБУ (Суми)

Недосконалість сучасної системи оподаткування унеможливує формування оптимальних регіональних пропорцій економічного розвитку, у результаті чого активність інвестиційних процесів на мікрорівні знижується і виникає значний дефіцит інвестиційних ресурсів. Саме тому завдання вдосконалення системи оподаткування інвестиційної діяльності на рівні регіону набуває особливої актуальності.

Експерти зазначають, що модель системи оподаткування, побудована в Україні, фіскально орієнтована і тому є перешкодою на шляху подальшого зростання інвестиційної активності [1]. Про це свідчать аналіз безсистемних змін у податковому законодавстві, здійснених упродовж кількох останніх років; наявність й істотне збільшення кількості необґрунтованих податкових пільг та їхніх користувачів, значне розширення повноважень і функцій Державної податкової адміністрації [2].

На наш погляд, удосконалення системи оподаткування інвестиційної діяльності на рівні регіону треба розпочати з диференціації ставок місцевих податків, а також центральних і регулюючих податків у частині, що спрямовується до регіональних бюджетів. Реформування системи оподаткування має базуватися на таких принципах, як прозорість і повнота сплати податків, стабільність та рівномірність податкових надходжень до регіонального бюджету, їхнє зростання за рахунок розширення бази оподаткування, врахування суперечностей між державними та регіональними інтересами, наукова обґрунтованість податкових ставок і простота адміністрування податків і зборів. Наведений вище перелік принципів не є вичерпним. На нашу думку, виникає необхідність в комплексному підході до формування системи принципів оподаткування, яку, слід доповнити такими принципами:

□ *принципом комплексності*, який передбачає, що відповідний потенціал системи оподаткування повинен використовуватися регіоном на рівні з іншими важелями стимулювання інвестиційної діяльності – грошово-кредитною політикою, формуванням ефективної інфраструктури фінансового ринку, активною промисловою і структурною політикою;

□ *принципом системності*, який передбачає, що для переорієнтації фінансових потоків з регіонального сектора економіки в державний, необхідне податкове стимулювання як інвестиційної діяльності регіону в цілому, так і інвестиційного попиту і пропозиції;

□ *принципом контролю*, який передбачає стабільне і чітке податкове законодавство, а також ефективний судовий захист інтересів платників податків регіону, оскільки приватні і значні зміни податкового законодавства можуть помітно знизити прибутковість інвестиційної діяльності;

□ *принципом адекватності*, у відповідності до якого, для того, щоб уникнути введення не потрібних специфічних пільг, які можуть ускладнити і без того непросту систему оподаткування, слід приймати до уваги те, що пільги для пріоритетних напрямів інвестиційної діяльності регіону ефективні лише при високій прибутковості або низькій ризикованості інвестування в дану сферу.

Розбудова системи оподаткування на підставі зазначених принципів дасть можливість створити інституціонально-правове та економічне середовище, яке сприятиме активізації інвестиційної діяльності регіону.

Що ж до податкових преференцій, то створення пільгового податкового режиму (у межах даної системи) для інвесторів усіх форм власності, що вкладають капітал у проекти з регіональним пріоритетом, поліпшить інвестиційний клімат у регіоні, стимулюватиме вітчизняних і зарубіжних інвесторів.

На нашу думку, з метою удосконалення системи оподаткування інвестиційної діяльності на рівні регіону необхідно запровадити диференціацію ставок місцевих, центральних і регулюючих податків у частині, що спрямовується до регіональних бюджетів; розробити дієві принципи оподаткування, на основі яких можна створити ефективні правові та інституційні умови сприяння активізації інвестиційної діяльності регіону; впровадити ефективний режим використання податкових пільг, наданих інвесторам, які вкладають капітал в пріоритетні напрями регіону.

Подальшому вдосконаленню даної системи сприятиме організація досліджень щодо доцільності впровадження у вітчизняну практику найкращих зарубіжних механізмів оподаткування, а також напрацювання методик моделювання впливу змін параметрів оподаткування (зміна бази оподаткування, зміна ставок, перегляд пільг) на активність інвестиційних процесів на мікрорівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Захарін С. В. Вплив оподаткування на заощадження та інвестиції // Фінанси України.– 2005.– № 10.– С. 83.

2. Романюк М. В. Податкова система та інвестиційна привабливість економіки України // Фінанси України.- 2006. – № 1.- С. 39.

Васильєва, Т.А. Проблеми і перспективи реформування системи оподаткування інвестиційної діяльності на рівні регіону [Текст] / Т.А. Васильєва, О.С. Грищенко // Інтеграційні процеси та розвиток фінансової системи України: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції (29-30 листопада 2006 року). – Харків, 2006. – С. 11-13.